

Pöytäkirja

VN/26527/2023

11.4.2024

Kansalaisjärjestöstrategia OM140:00/2023

Työryhmän kokous 3/2024

Aika Tiistai 12.3.2024 klo 9.00–10.40

Paikka Oikeusministeriö, kokoushuone Rundi (-1 kerros) ja Teams

Työryhmän jäsenet
(varajäsenet suluissa)

Pekka Timonen, oikeusministeriö, puheenjohtaja
(~~Johanna Suurpää~~, oikeusministeriö, varapuheenjohtaja)
Risto Alatarvas (~~Sanna Malkki~~), valtioneuvoston kanslia
~~Ari Evwaraye~~ (~~Eeva Koivunen~~), sisäministeriö
~~Outi Hakonen~~ (~~Katja Ahlfors~~), ulkoministeriö
Heta-Elena Heiskanen (~~Anu Häkli~~), ympäristöministeriö
Tiina Kivisaari, opetus- ja kulttuuriministeriö
Pauliina Pussinen (~~Markku Mölläri~~), valtiovarainministeriö
Olli Rusanen (Marikaisa Tiilikainen), puolustusministeriö
~~Mona Särkelä~~ (Jaakko Kiilunen), sosiaali- ja terveysministeriö
~~Varpu Taarna~~, työ- ja elinkeinoministeriö
Sami Tantarimäki, maa- ja metsätalousministeriö
Niklas Wilhelmsson (~~Jyrki Jauhainen~~), oikeusministeriö

Asiantuntijajäsenet
(varajäsenet suluissa)

Emmanuel Sibomana (Jaana Vasama), Etnisten suhteiden neuvottelukunta
Taina Susiluoto, Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta

Kutsutut asiantuntijat

Anna Munsterhjelm, Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta, Sini Erholtz, sisäministeriö, Sade Pulli, työelämään tutustuminen

Sihteerit

Peter Kariuki, oikeusministeriö
Oula-Antti Labba, oikeusministeriö
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö
Mikko Lehtonen, oikeusministeriö

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

ESITYSLISTA**1 KOKOUKSEN AVAAMINEN**

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00 ja sihteeristö kirjasi läsnäolijat.

2 ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN

Päätös: Hyväksyttiin 5.3.2024 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Työryhmän edellinen kokous 2/2024 järjestettiin 13.2.2024

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen 2/2024 pöytäkirja ja julkaistiin se hankesivulla.

Liite 1: Työryhmän pöytäkirja 2/2024 13.2.2024

4 KANSALAI SJÄRJESTÖSTRATEGIAN LUONNOS

Työryhmä kävi läpi strategian käsittelyaikataulun ja käsitteli strategian luonnoksen Mikko Lehtosen ja Maria Wakeham-Hartosen esittelyn perusteella. Työryhmä käsitteli myös ministeriöiden ja neuvottelukuntien luonnoksesta antaman palautteen konkreettisine muutosehdotuksineen.

Päätös: Merkittiin strategian käsittelyaikataulu tiedoksi.

Liite 2: Strategian käsittelyaikataulu

Päätös: Merkittiin kansalaisjärjestöstrategian luonnos sekä ministeriöiden ja neuvottelukuntien antama palaute sekä luonnoksesta ja palautteesta käyty keskustelu tiedoksi.

Työryhmän jäseniä pyydettiin toimittamaan muu organisaationsa ja taustaryhmänsä palaute ratkaisuehdotuksineen kirjallisesti ja kootusti valmistelijoille kansalaisjarjestostrategia.om@gov.fi viimeistään 22.3.2024, jotta strategian luonnos on valmis 29.3.2024 seuraavaa käsittelyä varten.

Liite 3: Strategialuonnos

Keskustelussa esiin nousseet asiat

Strategiasta on tarpeen laatia tiivis, muutaman sivun periaatepäätös, mitä tausta-aineisto ja toimeenpanosuunnitelma täydentävät. Stilistiset asiat otetaan huomioon sitä valmisteltaessa. Työryhmä saa seuraavan luonnoksen tiedoksi viimeistään perjantaina 15.3.2024 sisäisen keskustelun jatkamiseksi. Tavoitteena on, että työryhmän strategialuonnos on valmis 11.4.2024 järjestettävän kokouksen jälkeen.

Työryhmän palaute käsiteltiin strategialuonnoksen luvuittain.

Ensimmäinen luku

- Strategian näkökulmana on mahdollistava hallinto. Samalla pitäisi rohkaista kansalaisjärjestöjä uudistumaan esimerkiksi yhteistyöllä ja kehittämällä yhteisiä palveluja.
- Hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välisen suhteen ja vuorovaikutuksen tilanne- ja tulevaisuuskuvasta käytävästä keskustelusta muotoillaan toimenpide seuraavaan luonnokseen. Keskustelunaiheita voitaisiin koota jo nyt. Esimerkiksi kansalaisjärjestöt kokevat vallan kaventuneen, mutta velvollisuuksien lisääntyneen. Toisaalta huolta kannetaan demokratian ja kansalaisyhteiskunnan tilasta.
- Strategian henkeä voitaisiin vahvistaa ja viestiä esimerkiksi siitä, ettei hallinnonaloilla tehtäisi strategian hengen vastaisia uudistuksia, kuten kiristettäisi sääntelyä tarpeettomasti. Yhtenä esimerkkinä mainittiin kuluttaja-asioiden hallinnon kehittäminen työ- ja elinkeinoministeriössä.

Toinen luku

- Luonnosta selkeyttäisi kansalaisjärjestöjen merkityksen korostaminen osana laajempaa kansalaisyhteiskuntaa, erityisesti niiden aktiivisuuden ja autonomisuuden myönteinen korostaminen. Samalla kansalaisjärjestöjen määritelmää voitaisiin tarkentaa tekemättä siitä kuitenkaan liian rajaavaa. Luonnoksen infolaatikkoon voisi vielä konkretisoida kansalaisjärjestöjen monimuotoisuutta esimerkiksi

sektoreiden ja toimialojen avulla. Lisäksi voitaisiin ottaa huomioon, että kansalaisjärjestöt edistävät myös taidetta ja kulttuuria.

Kolmas luku

- Tavoitteita ja toimenpiteitä on tarpeen priorisoida ja nostaa kärkeen ne asiat, jotka on käynnistettävä nopeasti, mikä perustelee myös strategian ripeää valmistelua. Kansalaisjärjestöjen kannalta olennaiset toimet liittyvät yksityisen varainhankinnan edellytysten vahvistamiseen ja valtionavustustoiminnan hallintopoliittiseen kehittämiseen.

Neljäs luku

- Strategian toimeenpanovaiheessa järjestetään avoimia keskustelutilaisuuksia. Ne ja muut keskeiset kanavat päivitetään viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelmaan kevään mittaan. Suunnitelmassa on kuvattava selkeästi, mitä avoin ja osallistava valmistelu tarkoittaa, jotta kansalaisjärjestöt tietävät, mitä odottaa. Tarvitaan jatkuvaa, myös matalalla kynnyksellä käytävää vuoropuhelua, josta esimerkiksi kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta ja etnisten suhteiden neuvottelukunta ovat hyviä esimerkkejä.

Viides luku

- Alueellisten erityispiirteiden huomioon ottaminen ja kansalaisjärjestöjen paikallistuntemuksen merkitys esimerkiksi kriisitilanteissa ja turvallisuuden edistämisessä pitäisi pystyä sanoittamaan valtakunnalliseen, valtionhallintoa koskevaan strategiaan esimerkiksi suositusten kautta. Jatkossakin tarvitaan alueellisia ja paikallisia keskusteluja hallinnon ja kansalaisjärjestöjen välillä.

5 PALAUTEYHTEENVETO

Työryhmä sai tiedoksi kuulemisten ja tapaamisten tämänhetkisen tilanteen ja yhteenvedon jo annetusta palautteesta, joka on otettu huomioon strategian kirjoittamisessa. Työryhmä käsittelee palauteyhteenvedon seuraavan kerran seuraavassa kokouksessaan.

Päätös: Merkittiin kuulemisten ja tapaamisten yhteenveto tiedoksi. Verkkokyselyn ja verkkokeskustelun palauteyhteenveto julkaistaan hankesivulla viimeistään perjantaina 15.3.2024.

Liite 4: Kuulemisten ja tapaamisten yhteenveto

Keskustelussa esiin nousseet asiat

Kansalaisjärjestöstrategian valmistelua on käsitelty myös ministeri-, valtiosihteerin- ja erityisavustajatapaamisissa, joita kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta on käynyt ja käy kevättalven aikana. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta ja etnisten suhteiden neuvottelukunta ovat tärkeitä foorumeja hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välisessä vuorovaikutuksessa.

6 MUUT ASIAT

Muita asioita ei ollut.

7 TIEDOKSI

Merkittiin seuraavat asiat tiedoksi.

- Kansallisessa dialogissa keskustellaan turvallisuudesta ja luottamuksesta 10.4.2024 ja 23.5.2024
- Kansalaispulssi
- Strategian toteuttamista koskeva om.fi-sivu

8 SEURAAVA KOKOUS

Työryhmän seuraava kokous 4/2024 järjestetään torstaina 11.4.2024 klo 9.00–11.00 (kokoustilassa Rundi ja Teamsissa).

Seuraavan kokouksen alustava asialista

- Strategian luonnos
- Kuulemisten ja tapaamisten yhteenveto
- Työryhmän kokoonpanon täydentäminen
- Strategian kommenttipuheenvuoro / alustus Fundamental Right Agencyta

9 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.40.

Liitteet

Liite 1 Työryhmän pöytäkirjaluonnos 2/2024 13.2.2024

Liite 2 Strategian käsittelyaikataulu

Liite 3 Strategialuonnos

Liite 4 Kuulemisten ja tapaamisten yhteenveto

Jakelu

Työryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet, kutsutut asiantuntijat